

MESYUARAT KEDUA, PENGGAJAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
2021

HARI RABU : 3 NOVEMBER 2021

**JAWAPAN-JAWAPAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN JAWAB
LISAN YANG TIDAK DIJAWAB DI DALAM DEWAN
(SOALAN NO. 10 HINGGA NO. 43)**

NOTA: [RUJUK PENYATA RASMI HARIAN (HANSARD)]

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN AHMAD FAHMI BIN MOHAMED
FADZIL [LEMBAH PANTAI]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan kriteria yang diguna untuk mengenal pasti syarikat-syarikat yang mampu menjadi syarikat 'unicorn' serta insentif yang akan disediakan untuk memastikan mereka terus beroperasi di Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Berdasarkan kepada sumber platform agensi modal teroka antarabangsa iaitu Tracxn, beberapa terma digunakan untuk mengkategorikan syarikat-syarikat yang berpotensi dan berkeupayaan yang tinggi seperti *minicorn*, *soonicorn*, *unicorn* dan *decacorn*.
2. Untuk makluman Yang Berhormat, Unicorn adalah syarikat yang dinilai memiliki aset syarikat sebanyak USD1 bilion atau lebih.
3. Pada masa ini, kriteria yang diguna untuk mengenal pasti syarikat-syarikat yang mampu menjadi syarikat '*unicorn*' dinilai menggunakan kaedah yang berbeza-beza oleh setiap syarikat pelaburan atau modal teroka.
4. Walau bagaimanapun, tawaran pembiayaan daripada agensi pembiaya di bawah MOSTI ke atas syarikat yang berpotensi menjadi *unicorn* adalah berdasarkan kriteria seperti berikut:
  - (i) Model perniagaan yang digunakan oleh syarikat mestilah menunjukkan potensi pengembangan syarikat dan mampu menarik minat pelabur. Model perniagaan yang berkonsepkan *business-to-consumer* (B2C) mempunyai peluang pelaburan yang tinggi;
  - (ii) Inovasi produk atau perkhidmatan yang dihasilkan mampu meningkatkan nilai tambah, keberkesanan atau mempermudah urusan seharian pengguna;

- (iii) Syarikat perlu sekurang-kurangnya telah beroperasi di peringkat pasaran serantau dan mempunyai potensi di peringkat global; dan
- (iv) Pengurusan dan tadbir urus hendaklah cekap dan mempunyai kedudukan kewangan syarikat yang kukuh.

Tuan Yang Dipertua,

5. Di bawah RMK-12, MOSTI telah disediakan peruntukan pembiayaan dana R&D sebanyak RM500 juta. Melalui peruntukan ini, MOSTI akan memastikan 50% daripada dana penyelidikan ini digunakan bagi pembangunan penyelidikan eksperimental untuk projek yang berpotensi dikomersialkan. Melalui usaha ini, lebih banyak syarikat tempatan dapat beralih daripada sekadar pengguna teknologi kepada pembangun dan pencipta teknologi.

6. Dalam hal ini, MOSTI telah menyusun semula kaedah pembiayaan kepada syarikat *startup* dari peringkat permulaan sehingga ke peringkat akhir perkembangan syarikat. Ia bertujuan untuk memastikan syarikat yang berpotensi tinggi mendapat sokongan dan kerjasama daripada sektor swasta, seterusnya dapat menarik lebih ramai pelabur luar supaya terus kekal beroperasi di Malaysia sehingga mencapai status *unicorn*.

7. Untuk makluman Yang Berhormat, terdapat 5 buah agensi pembiaya di bawah MOSTI yang menawarkan insentif kepada syarikat dalam bentuk geran, ekuiti, pinjaman dan pelaburan, iaitu:

- i. Cradle Fund Sdn. Bhd. (Cradle);
- ii. Kumpulan Modal Perdana (KMP);
- iii. Malaysian Technology Development Corporation (MTDC);
- iv. Malaysia Venture Capital Management Berhad (MAVCAP); dan
- v. Malaysia Debt Ventures Berhad (MDV).

CRADLE FUND SDN. BHD.

- Menawarkan dana pembiayaan dalam bentuk geran bersyarat;

- berperanan sebagai agensi *single focal point* bagi menyelaraskan ekosistem *startup* negara seperti mana yang telah diluluskan dalam Mesyuarat Jemaah Menteri pada 8 Oktober 2021;
- menawarkan pelbagai sokongan dan bantuan di setiap peringkat perkembangan dan pertumbuhan syarikat *startup*;
- Melalui Bajet 2022, Cradle telah diperuntukkan sebanyak RM20 juta menerusi Program Strategi Tindakan Startup bagi menyokong pembangunan syarikat startup di setiap peringkat pertumbuhan; dan
- syarikat ini sedang membangunkan platform MYStartup yang bertujuan untuk menyelaraskan serta menawarkan perkhidmatan yang menyeluruh dan inklusif kepada *startup*.

KUMPULAN MODAL PERDANA (KMP)

- memberi dana pembiayaan dalam bentuk ekuiti; dan
- fokus kepada syarikat berpotensi tinggi dalam teknologi *deep tech* terutamanya sektor elektrik dan elektronik dan sektor tenaga boleh diperbaharui atau tenaga hijau.

MALAYSIAN TECHNOLOGY DEVELOPMENT CORPORATION (MTDC)

- memberi dana pembiayaan dalam pelbagai bentuk hibrid geran dan nota janji boleh ubah;
- pembiayaan dana dilaksanakan melalui 3 program utama:
  1. Dana Permulaan Perniagaan (*Business Startup Fund*);
  2. Dana Pembangunan Teknologi Halal (*Halal Technology Development Fund*); dan
  3. Program Sandbox Teknologi dan Inovasi Nasional yang dilaksanakan bersama MAGIC (*National Technology and Innovation Sandbox*).

MALAYSIA VENTURE CAPITAL MANAGEMENT BERHAD (MAVCAP)

- memberi dana pembiayaan dalam bentuk ekuiti;
- pelaburan diurus oleh 6 pengurus dana, iaitu:
  1. Meranti Asean Growth Fund;
  2. Superseed II Ventures (M) Sdn. Bhd.;
  3. Asia Greentech Fund I;

4. Gobi Fund III;
  5. 500 Durians II; dan
  6. *Vynn Capital Emergence Fund*.
- Setiap syarikat yang memohon perlu melepasi tahap kesediaan teknologi peringkat sembilan.

MALAYSIA DEBT VENTURES BERHAD (MDV)

- memberi dana pembiayaan dalam bentuk pinjaman boleh ubah;
- pembiayaan dana dilaksanakan melalui 3 program utama, iaitu:
  1. *Liquidity Financing for Technology Startups*;
  2. *MDV Technology Acceleration and Commercialisation Scheme*; dan
  3. *MDV Technology Venture Financing MicroFund Guarantee Scheme*.
- tahap syarikat yang memohon hendaklah dalam kategori Siri A ke atas.

Tuan Yang Dipertua,
Ahli-Ahli Yang Berhormat,

8. Selain inisiatif pembiayaan, MOSTI juga sedang membangunkan *Malaysia Start-up Ecosystem Roadmap* (SUPER) bagi tahun 2021 hingga 2030. SUPER adalah pelan hala tuju yang akan menghubungkan dasar-dasar sedia ada untuk menyokong ekosistem *startup* secara holistik untuk terus berkembang dengan ekosistem yang mampan.

9. MOSTI menyasarkan untuk memudahcara dan membimbing 5 buah syarikat untuk mencapai taraf *unicorn* menjelang tahun 2025.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : TENGKU ZULPURI BIN RAJA PUJI [RAUB]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TENGKU ZULPURI BIN RAJA PUJI [RAUB] minta **MENTERI ALAM
SEKITAR DAN AIR** untuk menyatakan dalam usaha Kerajaan untuk
mencapai visi pengurangan dalam penggunaan karbon pada 2050,
nyatakan rancangan jangka masa pendek dan Panjang Kementerian bagi
menjayakan dasar ini.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, walaupun Malaysia adalah negara anggota *Non-Annex 1* dalam Perjanjian Paris 2015, Kerajaan ini tetap komited melaksanakan langkah-langkah mitigasi sebagaimana tanggungjawab khusus negara-negara tersenarai dalam *Annex-1*.
2. Malaysia komited dan telah menyatakan aspirasi sebagaimana kenyataan YAB Perdana Menteri pada 11 Oktober 2021 semasa Majlis Tindakan Perubahan Iklim (*Malaysia Climate Change Action - MyCAC*) untuk mencapai sasaran pelepasan gas rumah kaca (*greenhouse gas – GHG*) bersih sifar seawal-awalnya pada tahun 2050, tertakluk kepada hasil Strategi Jangka Masa Panjang Pembangunan Rendah Karbon (*Long-Term Low GHG Emission Strategies – LT-LEDS*) negara pada tahun 2022.
3. Penyediaan LT-LEDS di bawah Perjanjian Paris adalah selaras dengan keputusan Konvensyen Rangka Kerja Perubahan Iklim Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (*United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC*). LT-LEDS merupakan sebuah dokumen komunikasi negara anggota Perjanjian Paris yang bertujuan memberi gambaran indikatif berhubung potensi dan impak dasar-dasar mitigasi perubahan iklim yang diambil sesebuah negara pada masa kini sehingga 2050.
4. Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) kini sedang membangunkan Pembangunan Rangka Kerja Pelaksanaan *Nationally Determined Contribution* (NDC Roadmap). Terdapat beberapa komponen di bawah rangka kerja ini termasuk pembangunan Pelan Hala Tuju NDC yang akan memuatkan antara lain sasaran pengurangan GHG mengikut sektor sehingga tahun 2030 bagi mencapai NDC. Di samping itu, KASA juga sedang membangunkan *Integrated Assessment Model* yang melibatkan pembangunan unjuran jangka masa panjang mengikut sektor. Model ini berperanan untuk menyokong *evidence-based policy* dan akan

SOALAN NO : 12

turut digunakan dalam komunikasi LT-LEDS yang akan dikemukakan kepada UNFCCC pada tahun 2022 atau awal 2023.

5. Sehubungan ini, LT-LEDS Malaysia akan menentukan dasar berkaitan GHG negara berpandukan kepada unjuran GHG bagi semua sektor pelepasan GHG utama iaitu tenaga, industri pemprosesan dan guna produk, pertanian, perhutanan dan pertukaran guna tanah serta sisa.

6. Pada masa kini, KASA sedang dalam proses menyediakan LT-LEDS yang dijangka dapat dimuktamadkan pada penghujung 2022 yang akan menggariskan strategi dan tindakan kepada sektor-sektor utama seperti berikut:

- (i) sektor tenaga;
- (ii) sektor industri pembuatan dan pemprosesan;
- (iii) sektor pertanian;
- (iv) sektor guna tanah, perubahan guna tanah dan perhutanan; dan
- (v) sektor sisa.

7. Sehubungan ini, LT-LEDS Malaysia akan mengenalpasti potensi mitigasi bagi sektor-sektor terlibat, menentukan sektor utama yang akan memainkan peranan dalam menyumbang kepada pencapaian sasaran rendah karbon negara serta memperincikan kos yang terlibat bagi melaksanakan tindakan mitigasi yang dikenal pasti. Di samping itu juga, LT-LEDS turut mengandungi maklumat mengenai teknologi yang bersesuaian dan berkos efektif. Justeru, LT-LEDS akan menentukan hala tuju dan mengenal pasti dasar-dasar yang diperlukan bagi mencapai sasaran pengurangan GHG di peringkat kebangsaan. Ini termasuk menjadi asas bagi menentukan hala tuju dan tahun sasaran pelepasan GHG bersih sifar negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN NIK NAZMI BIN NIK AHMAD
(SETIAWANGSA)**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021(RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI KANAN PERTAHANAN** menyatakan tentang status terkini Pelan Pelaburan Pertahanan Negara (3PN).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Pelan Pelaburan Pertahanan Negara (3PN) adalah merupakan dokumen sokongan bagi Kertas Putih Pertahanan, selain daripada dokumen Dasar Industri Pertahanan dan Keselamatan (DIPKN) dan Rangka Tindakan Kapasiti Pertahanan (RTKP). 3PN memperincikan keutamaan pelaburan yang diperlukan oleh kerajaan bagi memastikan keupayaan dan kapasiti pertahanan, sains, teknologi dan industri pertahanan terus dipertingkatkan menjelang tahun 2030.

Penyediaan 3PN akan dilaksanakan menerusi pendekatan keseluruhan kerajaan dan pendekatan keseluruhan masyarakat dengan sesi libat urus bersama pihak-pihak yang berkepentingan bagi memastikan rancangan pelaburan yang bakal dibuat menepati kehendak dan keperluan semasa dan masa hadapan.

3PN kini sedang dalam proses perancangan di mana pelaburan jangka masa panjang bagi mempertingkatkan pertahanan negara dijangka mengikut keutamaan. Pelan ini penting bagi memastikan sesuatu program yang dirancang dapat dilaksanakan dengan cekap dan berkesan.

Terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU
[KOTA RAJA]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Tuan Haji Mohamad bin Sabu [Kota Raja] minta **MENTERI ALAM
SEKITAR DAN AIR** menyatakan apakah bentuk dan jumlah bantuan yang telah diberikan kepada Kerajaan Kelantan melalui Air Kelantan Sdn. Bhd. bagi menyelesaikan masalah air di Kelantan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, daripada Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8) sehingga Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), bantuan kewangan bagi tujuan menyelesaikan masalah air di Kelantan yang telah dibelanjakan adalah berjumlah RM1.073 bilion. Daripada jumlah tersebut sebanyak RM907 juta adalah secara pinjaman, sementara bakinya sebanyak RM166 juta adalah secara geran.

SOALAN NO : 14

2. Sementara itu kos projek yang telah diluluskan dalam dalam *Rolling Plan 1* (RP1) di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) pula adalah sebanyak RM196.6juta. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM53.7juta adalah secara pinjaman dan baki berjumlah RM142.9 juta adalah secara geran.
3. Pada masa yang sama pihak Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB) telah menyediakan pembiayaan berjumlah RM664.8 juta bagi kerja-kerja perbelanjaan modal (CAPEX) bagi tempoh Operasi Keempat (OP4) (2021-2023).
4. Bagi menyediakan pelan jangka panjang sumber air Kelantan sehingga tahun 2050, satu perancangan teknikal sumber air Kelantan akan dilaksanakan pada November ini yang akan menilai kebolehpayaan untuk membina Takungan Air Pinggiran Sungai (TAPS) antaranya TAPS Machang dan TAPS Tok Uban yang dilihat berpotensi untuk membekalkan air yang mencukupi ke hampir keseluruhan jajahan di utara Kelantan terutamanya Kota Bharu, Machang, Pasir Puteh, Tumpat, Bachok, Pasir Mas dan Tanah Merah.
5. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, selain daripada bantuan kewangan, Kerajaan Persekutuan juga memberikan bantuan khidmat nasihat teknikal dan bantuan CSR yang diterajui oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) bagi menyelesaikan isu-isu berkaitan dengan bekalan air di Kelantan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK WILSON UGAK ANAK KUMBONG
(HULU RAJANG)**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021(RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI KANAN PERTAHANAN** menyatakan apakah inisiatif yang telah diambil oleh Kementerian bagi membantu pesara tentera khusus dari negeri Sarawak yang memerlukan bantuan kewangan bagi mendirikan rumah di atas tanah mereka sendiri.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Terlebih dahulu saya merakamkan ucapan terima kasih kepada YB Hulu Rajang yang begitu prihatin atas kebajikan kepada Veteran ATM khususnya mereka yang berada di negeri Sarawak.

Sebagai makluman Yang Berhormat, Kementerian Pertahanan telah menyediakan pelbagai bentuk kemudahan serta bantuan kepada anggota Veteran ATM yang berada dalam kesusahan dan memerlukan bantuan tidak mengira lokasi di mana jua mereka berada di negara ini.

Kementerian Pertahanan amat menitikberatkan aspek kebajikan terutama berkaitan perumahan kepada Veteran ATM. Sejajar dengan Pelan Strategik MINDEF (PSM) 2021 – 2025 iaitu di bawah Teras Strategik Transformasi Kesejahteraan Veteran ATM, Kementerian beriltizam untuk melaksanakan program baik pulih dan pembinaan rumah baharu bagi membantu Veteran ATM yang berpendapatan rendah atau miskin dalam menyediakan tempat kediaman yang kondusif dan selesa diduduki.

Pada tahun ini (2021), Kementerian Pertahanan telah memperuntukkan sejumlah RM2.6 juta dengan sasaran pembinaan sebanyak 28 buah rumah baharu dan baik pulih 72 buah rumah di seluruh negara (dengan jumlah pembahagian sama rata setiap negeri).

Sebagai makluman, skop bantuan bina baharu diperuntukkan kepada Veteran ATM yang tidak memiliki rumah atau mendiami rumah yang terlalu uzur, tidak selamat diduduki dan tidak ekonomi untuk dibaiki serta mempunyai tanah atau tapak sendiri. Manakala, skop bantuan baik pulih pula hanya melibatkan komponen-komponen asas rumah sahaja seperti bumbung, dinding, lantai, tingkap yang tidak melibatkan struktur asas rumah.

Untuk menjawab persoalan YB Hulu Rajang berkenaan bantuan pembinaan rumah baru bagi Veteran ATM di tanah mereka sendiri khususnya Veteran ATM yang berada di Sarawak, ingin saya maklumkan bahawa sebanyak **10** permohonan diterima dan diluluskan melibatkan **6** permohonan baik pulih dan 4 permohonan bina baharu. Daripada jumlah ini, **4** buah rumah telah selesai dibaik pulih dan **2** buah rumah lagi masih dalam peringkat pelaksanaan baik pulih manakala sebanyak **4** Permohonan Bina Baru rumah Veteran ATM di tanah sendiri masih dalam peringkat pelaksanaan dan dijangka siap sepenuhnya pada akhir tahun ini.

Secara keseluruhannya, program ini merupakan satu usaha murni kerajaan bagi menghargai jasa dan penat lelah Veteran ATM yang telah banyak berkorban dan menyumbang bakti kepada tanah air khususnya Veteran ATM dari kelompok kurang berkemampuan dan B40 dengan menawarkan kemudahan kediaman yang selesa dan selamat.

Terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MA'MUN BIN SULAIMAN
(KALABAKAN)**

TARIKH : 03 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN MA'MUN BIN SULAIMAN [KALABAKAN] minta **MENTERI KANAN KERJA RAYA** menyatakan kesediaan dan keutamaan Kementerian untuk menaik taraf Jalan Utara Tawau, sepanjang 8 kilometer daripada jalan 1 lorong kepada 2 lorong sehala untuk mengatasi kesesakan laluan trafik disebabkan pertumbuhan kawasan-kawasan perumahan dan pertambahan pengguna jalan raya yang menggunakan jalan ini. Jalan ini telah tidak dinaiktarafkan semenjak tahun 1970-an.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian ini pernah menerima permohonan bagi cadangan Menaiktaraf Jalan Utara Baru, Tawau, Sabah pada *Rolling Plan* 1, Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12). Semakan Kementerian ini mendapati Jalan Utara Tawau adalah berstatus jalan negeri. Oleh yang demikian, jalan berkenaan perlu diwartakan sebagai jalan Persekutuan terlebih dahulu bagi membolehkan cadangan projek ini diangkat untuk pertimbangan Agensi Pusat di *Rolling Plan* yang akan datang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN AHMAD FADHLI BIN SHAARI
[PASIR MAS]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN AHMAD FADHLI BIN SHAARI [PASIR MAS] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan persiapan Kerajaan daripada sudut fasiliti dan peruntukan kewangan sekiranya Undi18 dilaksanakan sepenuhnya di dalam pilihan raya umum yang akan datang.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) sentiasa bersedia bagi menghadapi kemungkinan berlakunya Pilihan Raya Umum (PRU) Ke-15.

SPR telah membuat persediaan dan perancangan yang menyeluruh meliputi aspek seperti keperluan bajet pilihan raya, peralatan, logistik, pembangunan sistem, pengurusan sumber manusia dan latihan kepada petugas. Persediaan ini turut mengambil kira keperluan pertambahan bilangan pemilih berikutan penurunan had umur pemilih kepada 18 tahun. Berdasarkan data daripada Jabatan Pendaftaran Negara (JPN), purata pertambahan bilangan pemilih berusia 18 tahun adalah sebanyak 500 ribu orang setahun.

SPR juga akan mewujudkan lebih banyak pusat mengundi tambahan ke atas daerah mengundi yang mempunyai bilangan pemilih yang tinggi. Urusan Pengemaskinian Daerah Mengundi ini akan dilaksanakan oleh SPR dari semasa ke semasa selaras dengan Seksyen 7 (2) Akta Pilihan Raya 1958. SPR akan memastikan pewujudan pusat-pusat mengundi baharu ini akan memudahkan pemilih untuk keluar mengundi pada masa hadapan.

SPR menganggarkan keperluan peruntukan sebanyak RM 1.4 bilion bagi melaksanakan PRU Ke-15 berikutan pertambahan bilangan pemilih 18 tahun serta pelaksanaan Garis Panduan COVID-19 bagi Pelaksanaan Pilihan Raya dan juga aspek-aspek lain yang berkaitan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KE EMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : DATUK IGNATIUS DARELL LEIKING
[PENAMPANG]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 [RABU]

SOALAN

DATUK IGNATIUS DARELL LEIKING [PENAMPANG] minta **MENTERI ALAM SEKITAR DAN AIR** menyatakan perancangan Kementerian untuk membina pintu air pasang surut (*Sea Tide Gates*) di muara Sungai Putatan dan Petagas untuk mengawal aliran air pasang surut terutamanya apabila hujan lebat berlaku kerana kejadian banjir juga sering berlaku apabila berlakunya air pasang.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) sedang mengkaji keperluan untuk membina pintu air pasang surut di muara Sungai Putatan dan Sungai Petagas melalui Pelan Pengurusan Garis Pantai Bersepadu (ISMP) Negeri Sabah.
2. Pada ketika ini, Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) dalam peringkat pelaksanaan Pelan Pengurusan Garis Pantai Bersepadu (ISMP) Negeri Sabah dari Tuaran ke Kudat mulai penghujung tahun 2021.
3. Objektif kajian ini adalah:
  - i. Mengurangkan risiko kepada orang awam dan harta benda daripada hakisan pantai dan/atau banjir;
  - ii. Membantu di dalam aspek pemuliharaan dan pemeliharaan flora dan fauna di kawasan pantai;
  - iii. Membantu pemuliharaan persekitaran pantai dan kawasan sejarah, arkeologi dan sebagainya;
  - iv. Membantu dalam perancangan guna tanah di sepanjang kawasan pantai; dan
  - v. Membantu Kerajaan Negeri dan pelbagai Agensi/Jabatan Kerajaan Negeri di dalam membuat keputusan yang tepat berhubung dengan pembangunan di kawasan pantai.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATUK SYED ABU HUSSIN BIN HAFIZ
SYED ABDUL FASAL (BUKIT GANTANG)**

TARIKH : 03 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Datuk SYED ABU HUSSIN BIN HAFIZ SYED ABDUL FASAL [BUKIT GANTANG] minta **MENTERI KANAN KERJA RAYA** menyatakan status terkini kemajuan projek Lebuhraya Pantai Barat (WCE) yang melibatkan Parlimen Bukit Gantang iaitu daripada Batu Hampar, Trong hingga ke Changkat Jering. Bilakah tarikh siap projek ini yang dijangka memberi lonjakan ekonomi luar bandar dan manfaat kepada rakyat setempat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pembukaan Lebuhraya Persisiran Pantai Barat (WCE) secara berperingkat telah bermula pada tahun 2019 melibatkan Seksyen 5 di Selangor (dari Persimpangan Bandar Bukit Raja ke Persimpangan Kapar) serta Seksyen 8, 9 dan 10 di Negeri Perak (dari Persimpangan Hutan Melintang ke Persimpangan Teluk Intan dan dari Persimpangan Kampung Lekir ke Persimpangan Beruas).

Seksyen Lebuhraya Pesisiran Pantai Barat yang melalui kawasan Parlimen Bukit Gantang melibatkan jajaran Seksyen 11 yang bermula dari Persimpangan Beruas ke Persimpangan Taiping Selatan dengan panjang jajaran iaitu 35.5km. Peratusan kemajuan sebenar kerja pembinaan di Seksyen 11 bagi tempoh berakhir 25 September 2021 adalah 52.47% dan menjangkakan pembinaan seksyen ini akan dapat disiapkan pada tahun 2023.

Pada masa kini, kerja-kerja pembinaan sedang dijalankan di bahagian jajaran yang belum disiapkan melibatkan kerja tanah, letupan batu, pembinaan struktur dan jambatan, perparitan, cerun, turapan, kerja mekanikal dan elektrik, perabot jalan, bangunan dan lain-lain. Walau bagaimanapun, kemajuan pembinaan agak terkesan dengan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) serta Perintah Kawalan Pergerakan Diperketat (PKPD) bagi mengekang pandemik Covid-19.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' MASIR KUJAT (SRI AMAN)

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI KANAN PERTAHANAN** menyatakan sama ada Kerjasama Tentera (Military Alliance) di antara negara kita dengan 4 negara yang lain dalam *Five Power Defence Arrangements* masih relevan. Sekiranya relevan apakah persediaan yang dibuat untuk menghadapi ancaman besar perebutan kuasa di Laut China Selatan antara China dan Amerika Syarikat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerjasama pertahanan pelbagai hala *Five Powers Defence Arrangement (FPDA)* merupakan satu peraturan yang ditandatangani pada tahun 1971 di antara lima buah negara iaitu Malaysia, Singapura, Australia, New Zealand dan United Kingdom dengan tujuan untuk menyumbang kepada pertahanan luar Malaysia dan Singapura.

Sejak penubuhannya, negara-negara anggota FPDA telah menjalin hubungan ketenteraan yang rapat melalui eksesais-eksesais peperangan konvensional bagi tujuan meningkatkan keupayaan negara masing-masing selain memastikan saling kebolehooperasian antara tentera negara anggota semasa menghadapi ancaman.

Setelah 50 tahun, kerjasama pertahanan FPDA masih kekal relevan dan akan terus diperkasakan berdasarkan keperluan strategik semasa keselamatan serantau Asia Tenggara. Melangkah ke hadapan, Mesyuarat Menteri-Menteri Pertahanan FPDA ke-11 di Kuala Lumpur pada 21 Oktober 2021 telah turut membincangkan hala tuju strategik, aktiviti dan latihan berjadual untuk tempoh 10 tahun akan datang sehingga tahun 2031. Ini termasuk pengenalan aset generasi ke-5 dalam eksekusi berjadual FPDA yang diadakan bersama negara-negara anggota FPDA.

Selain daripada itu, FPDA juga akan terus mempertingkatkan latihan berkaitan domain keselamatan bukan tradisional seperti anti-keganasan, keselamatan maritim dan bantuan kemanusiaan dan bencana alam. Bagi memastikan hala tuju FPDA kekal relevan dan sentiasa bersedia menghadapi ancaman semasa dan akan datang, keselamatan siber telah diketengahkan sebagai cabang baru domain bukan tradisional. Sinergi yang terbina di bawah platform kerjasama FPDA lima negara ini jelas penting untuk memenuhi dan mengimbangi keperluan strategik pertahanan khususnya dalam isu pertembungan kuasa-kuasa besar di Laut China Selatan. Kerjasama berterusan antara negara-negara anggota FPDA berupaya mengukuhkan kesefahaman yang seterusnya akan menyumbang kepada kestabilan rantau ini.

Malaysia akan terus memberikan komitmen kepada FPDA sebagai kerjasama pertahanan pelbagai hala yang telah banyak memberi manfaat kepada pertahanan negara daripada segi peningkatan pengetahuan, kemahiran dan tahap profesionalisme ATM dalam menangani pelbagai ancaman dan cabaran.

Terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' SERI TIONG KING SING
(BINTULU)**

TARIKH : 03 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATO' SERI TIONG KING SING [BINTULU] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan:

(a) Apakah masalah banjir kilat yang sering melanda kawasan perumahan sepanjang Jalan Batu 8, Jalan Bintulu-Miri disebabkan kegagalan rekabentuk projek?

(b) Apakah langkah dan perancangan Kerajaan untuk mengatasi masalah tersebut?

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Projek Menaiktaraf Jalan Dari Simpang Nyabau Ke Simpang Bakun, Bintulu sepanjang 43km telah disiapkan pada 18 Disember 2019 dan sedang dalam tempoh tanggungan kecacatan (defect liability period - DLP) selama dua tahun yang akan berakhir pada 18 Disember 2021.

Berhubung aduan lokasi banjir kilat di kawasan pembinaan di kawasan perumahan di Jalan Batu 8, Jalan Bintulu – Miri yang terletak di kawasan projek tersebut, Kementerian Kerja Raya telah mengarahkan JKR Sarawak dan Kontraktor Pakej Kerja untuk mengambil tindakan segera dengan membersihkan sistem saliran khususnya parit dan paip pembetung bagi mengelakkan kejadian banjir yang lebih teruk.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, reka bentuk jalan bagi projek tersebut telah mengambil kira sistem perparitan dan saliran serta kadar taburan hujan di Right of Way (RoW) Jalan Persekutuan. Susulan daripada kejadian banjir tersebut, Jabatan Kerja Raya (JKR) dan Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Sarawak sedang meneliti masalah ini bagi merangka kaedah penyelesaian yang terbaik untuk mengurangkan risiko kejadian banjir tersebut berulang. Walau bagaimanapun pemantauan berterusan turut dilakukan oleh Kementerian dan JKR Sarawak selaku Pegawai Penguasa bagi memastikan kelancaran saliran air di sepanjang kawasan projek tersebut khususnya dalam tempoh musim hujan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL
[PANDAN]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

**DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL [PANDAN] minta
MENTERI ALAM SEKITAR DAN AIR menyatakan:**

- (a) apakah hasil laporan siasatan ke atas kejadian pencemaran Sungai Kim Kim yang berlaku pada Mac 2021; dan
- (b) apakah tindakan serta langkah-langkah yang diambil agar kejadian seperti itu tidak berulang lagi.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman, tidak ada sebarang insiden pencemaran di Sungai Kim Kim yang melibatkan kesihatan awam pada Mac 2021. Namun, saya percaya bahawa soalan ini adalah merujuk kepada insiden pencemaran Sungai Kim Kim seperti mana yang berlaku pada Mac 2019. Untuk makluman dewan jua, bacaan Indeks Kualiti Air yang dipantau pada tahun 2021 menunjukkan status kualiti air berada pada kategori **Bersih** bagi stesen di hulu Sungai Kim-Kim dan **Sederhana Tercemar** bagi stesen di hilir.
2. Seperti sedia maklum, insiden pencemaran Sungai Kim Kim pada Mac 2019 telah menggemparkan seluruh Negara dan melibatkan kesihatan awam. Berikutan insiden tersebut, Jabatan Alam Sekitar (JAS) telah membuka Kertas Siasatan ke atas kejadian pencemaran Sungai Kim Kim yang berlaku pada Mac 2019. Hasil laporan siasatan mendapati kes pencemaran wajar diambil tindakan mahkamah di bawah peruntukan undang-undang Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 (AKAS 1974).
3. Untuk makluman, suspek pencemaran Sungai Kim Kim telah pun dihadapkan ke Mahkamah Sesyen Johor Bahru pada 24 Mac 2019. Perbicaraan terhadap 4 individu (orang yang disaman) yang menyebabkan pencemaran alam sekitar telah bermula pada 3 Disember 2019 dan telah berlangsung sepanjang tahun 2020 dan 2021. Perbicaraan masih berlangsung sehingga kini dan pihak Mahkamah telah menetapkan untuk sambung bicara diteruskan pada 25 hingga 26 Oktober 2021, 15 hingga 18 November 2021 dan 12 hingga 14 Disember 2021.
4. Secara keseluruhannya, Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) secara prinsipnya mengharapkan supaya penjenayah alam sekitar dapat dikenakan hukuman yang setimpal dengan kesalahan yang telah dilakukan mereka yang tidak bertanggungjawab, yang telah mengganggu keharmonian alam sekitar dan menjejaskan kehidupan masyarakat sekitar.

SOALAN NO : 22

5. KASA juga menekankan supaya pesalah-pesalah jenayah alam sekitar ini perlu di bawa ke muka pengadilan sebagai pengajaran dan iktibar kepada semua pihak supaya sentiasa patuh kepada Akta dan Peraturan yang telah ditetapkan dalam pengurusan alam sekitar. Selain itu, KASA juga sedang menambahbaik Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 (AKAS 1974) secara berfasa dan pindaan pada Fasa 1 sedang dalam semakan Jabatan Peguam Negara. KASA menjangkakan pindaan AKAS 1974 (Fasa 1) akan dibentangkan di Dewan Rakyat pada tahun 2022.

Tuan Yang Di-Pertua,

6. Bagi memastikan insiden pencemaran Sungai Kim Kim tidak berulang serta menambahbaik kelestarian Sungai Kim Kim, antara langkah-langkah yang diambil Kementerian adalah seperti berikut:

- (i) bagi mengawalselia pencemaran yang berpunca dari kumbahan, KASA sedang melaksanakan pengambilalihan kerja-kerja operasi dan penyelenggaraan perkhidmatan pembetulan di kawasan Majlis Bandaraya Pasir Gudang (MBPG) oleh pihak Indah Water Konsortium Sdn. Bhd. (IWK). Dengan pengambilalihan ini, kualiti perkhidmatan pembetulan di MBPG dapat ditingkatkan dan pencemaran terhadap alam sekitar dapat dikurangkan dengan kerja-kerja membaikpulih serta menaiktaraf loji-loji rawatan kumbahan (LRK) yang tidak berfungsi dengan sempurna dan tidak merawat sisa kumbahan mengikut standard yang telah ditetapkan;
- (ii) melaksanakan Program Pembangunan Denai Sungai Kebangsaan (DSK) atau *National River Trail* yang merupakan salah satu pendekatan *Nature-Based-Solutions* (NBS) bagi menangani masalah pembuangan sisa secara haram. Untuk makluman KASA melalui Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) sedang membangunkan DSK di Sungai Kim Kim;

SOALAN NO : 22

- (iii) dari aspek pemantauan, KASA turut mengkaji semula penempatan lokasi stesen pengawasan kualiti air Sungai Kim-Kim bagi mendapatkan status kualiti air yang lebih baik dan menyeluruh dan seterusnya akan dapat membantu JAS dalam merancang dan mengambil tindakan penguatkuasaan. Pada masa kini hanya terdapat 2 bilangan stesen pengawasan kualiti air manual yang terletak di hulu dan hilir Sungai Kim Kim dan tiada stesen pengawasan automatik di Sungai Kim Kim;
- (iv) melaksanakan program kesedaran yang melibatkan orang awam dan pihak-pihak yang berkepentingan dalam menjaga kualiti air sungai. Antara program-program yang dilaksanakan adalah seperti berikut:
  - (a) penganjuran webinar bagi menghebahkan maklumat mengenai tindakan dan peranan pihak-pihak yang terlibat dalam penjagaan kualiti air sungai seperti Jabatan Pengairan dan Saliran Johor dan Badan Kawal Selia Air Johor; dan
  - (b) melaksanakan program pengawasan kualiti air sungai oleh komuniti setempat bagi membolehkan masyarakat tempatan memantau kualiti air sungai di kawasan mereka dan melaporkan kepada JAS sekiranya berlaku sebarang kes pencemaran dan kemerosotan pada kualiti air sungai untuk diambil tindakan selanjutnya oleh JAS.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN AHMAD JOHNNIE BIN ZAWAWI
(IGAN)**

TARIKH : 03 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN AHMAD JOHNNIE BIN ZAWAWI [IGAN] minta **MENTERI KANAN KERJA RAYA** menyatakan langkah-langkah bagi memastikan keadaan jalan raya di Malaysia ini sentiasa selamat untuk digunakan bagi mengelak kemalangan jalan raya yang berpunca daripada struktur jalan raya yang rosak.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, kerja-kerja penyenggaraan Jalan Persekutuan di seluruh Malaysia dilaksanakan oleh pihak konsesi yang telah dilantik oleh Kementerian Kerja Raya. Pelaksanaan kerja-kerja penyenggaraan ini adalah di bawah pengawasan sepenuhnya oleh pihak JKR Malaysia bagi Semenanjung Malaysia (SM), JKR Sabah, JKR WP Labuan dan JKR Sarawak – Sabah, Sarawak dan Labuan (SSL) iaitu pihak yang telah dilantik sebagai wakil kerajaan. Tiga (3) Skop utama kerja – kerja penyenggaraan jalan yang dilaksanakan adalah terdiri daripada penyenggaraan rutin (sepanjang tahun), berkala pavemen, berkala bukan pavemen, penyenggaraan jambatan, penyenggaraan lampu jalan dan lampu isyarat serta kerja-kerja kecemasan. Antara kerja-kerja penyenggaraan rutin yang dilaksanakan adalah seperti tampalan lubang jalan, meratakan bahu jalan, memotong rumput, mencuci perabot jalan, mengecat garisan jalan, membersihkan sistem perparitan jalan dan pembetung serta melakukan rondaan pemeriksaan jalan.

Kementerian ini telah diperuntukkan sebanyak RM400 juta setiap tahun bagi pelaksanaan kerja-kerja penyenggaraan rutin. Manakala untuk penyenggaraan berkala pavemen dan berkala bukan pavemen Bagi tahun 2021 sahaja, telah diperuntukkan sebanyak RM1.28 billion (RM1.065 billion – SM, RM218.3 juta - SSL).

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, bagi membaikpulih jalan-jalan dalam status kritikal, Kementerian Kerja Raya menyediakan program penyenggaraan turapan berdasarkan notis kerosakan (*Notice of Defects / NOD*) yang disediakan oleh syarikat konsesi penyenggaraan jalan persekutuan. Melalui NOD ini, Kementerian Kerja Raya akan menyenaraikan program penyenggaraan turapan ini mengikut keutamaan, tahap kritikal dan keperluan mendesak untuk dikemukakan kepada Kementerian Kewangan bagi kelulusan peruntukan.

Selain itu, Program Aku Janji Sifar Lubang atau *Zero Pothole* di peringkat Kebangsaan juga telah dilaksanakan oleh pihak Kementerian Kerja Raya bersama Jabatan Kerja Raya dan Syarikat Konsesi Jalan Persekutuan seluruh Malaysia sebagai inisiatif kepada langkah proaktif kerajaan untuk menangani cabaran *Pothole* di Jalan Persekutuan.

Program *Zero Pothole* ini memberi penekanan kepada prosedur tindakan kerja-kerja penampalan jalan berlubang (secara sementara) yang diambil tindakan dalam tempoh 24 jam daripada penemuan ataupun aduan kerosakan. Tempoh 3 hari diberikan kepada pihak konsesi untuk melaksanakan pembaikan kekal selari dengan Piagam Pelanggan Jabatan Kerja Raya dan kontrak penyenggaraan jalan persekutuan (FRM) pihak konsesi.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, sebagai langkah jangka pendek untuk mengurangkan kemalangan yang disebabkan oleh faktor kejuruteraan jalan, Kementerian ini melaksanakan kerja-kerja merawat dan memperelok lokasi kerap berlaku kemalangan.

Dalam Rancangan Malaysia Ke-11, sebanyak **159** lokasi telah dikenalpasti dan dilaksanakan pembaikan pada tahun 2017 hingga 2020. Langkah jangka pendek ini juga diteruskan pelaksanaannya dalam Rancangan Malaysia ke-12. Bagi tahun 2021, sebanyak **50** lokasi telah dikenalpasti dan pelaksanaannya akan selesai pada penghujung Oktober 2021. Pembaikan yang dilaksanakan ini adalah bersifat *low cost solution with high impact* (dengan izin).

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pemantauan di lokasi – lokasi berisiko berlaku kemalangan akan terus dilaksanakan pada setiap masa oleh pihak Kementerian dan Jabatan Kerja Raya di kawasan *blackspots* yang telah di buat rawatan di samping mengenal pasti lokasi - lokasi baru *blackspots* di seluruh negara. Bagi tahun 2022,

sebanyak **89** lokasi telah dikenalpasti untuk dilaksanakan kerja-kerja merawat dan memperelok lokasi kerap berlaku kemalangan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KE-14**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN CHARLES ANTHONY SANTIAGO
[KLANG]**

TARIKH : 03 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN CHARLES ANTHONY SANTIAGO [KLANG] minta **KEMENTERIAN PERDAGANGAN ANTARABANGSA DAN INDUSTRI** menyatakan adakah Kerajaan bersetuju dan menerima terma-terma ISDS dalam CPTPP. Adakah analisa kos-manfaat (*cost-benefit*) MITI mengambil kira pelaksanaan SOP Covid-19/ 'lockdown' yang menyebabkan Kerajaan terdedah kepada risiko dituntut pampasan oleh pelabur asing seperti yang berlaku terhadap Kerajaan Chile.

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

1. Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik (*Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership-CPTPP*) yang telah ditandatangani pada 8 Mac 2018 bersama 11 buah negara anggota iaitu Australia, Brunei Darussalam, Kanada, Chile, Jepun, Malaysia, Mexico, New Zealand, Peru, Singapura dan Viet Nam mengandungi 30 bab yang merangkumi isu-isu perdagangan semasa, antaranya, seperti akses pasaran perdagangan barangan dan perkhidmatan, harta intelek, telekomunikasi, alam sekitar dan dasar persaingan. Bab Sembilan (9) iaitu Bab Pelaburan menetapkan peruntukan bertaraf tinggi (*high-standard provisions*) berkaitan pelaburan di mana bab ini antara lain mengandungi obligasi dalam hal-hal berhubung pemberian layanan sama rata (*national treatment*), layanan *most-favored nation* (MFN), pengambilalihan (*expropriation*) dan pampasan (*compensation*), larangan ke atas keperluan prestasi pelaburan (*prohibition of performance requirements*), pindah milik (*transfers*) dan Penyelesaian Pertikaian antara Negara-Pelabur (*Investor-State Dispute Settlement - ISDS*).

2. Merujuk kepada ISDS, peruntukan ini sedikit sebanyak telah menimbulkan kegusaran sesetengah pihak kerana mekanisme ini membolehkan pelabur mengemukakan tuntutan undang-undang terhadap negara tuan rumah (*host state*). Dalam erti kata lain, pelabur asing mempunyai hak untuk menuntut pampasan sekiranya mereka merasakan bahawa tindakan Kerajaan telah memberi kesan yang tidak adil terhadap pelaburan mereka di negara tersebut di mana mekanisme ISDS di bawah CPTPP memberi ruang kepada para pelabur untuk membawa Kerajaan ke timbang tara antarabangsa sekiranya berlaku pertikaian. Di masa yang sama, ini juga bermaksud, syarikat-syarikat Malaysia termasuk syarikat berkaitan Kerajaan (*Government-linked Companies - GLC*) yang melabur di negara anggota CPTPP juga boleh menggunakan peruntukan ISDS bagi mempertahankan pelaburan mereka sekiranya terdapat sebarang pelanggaran kontrak atau obligasi oleh negara tuan rumah.

3. Ingin saya tegaskan, di bawah CPTPP, Bab Pelaburan telah dirundingkan dengan teliti dan mengambilkira pandangan semua pihak. Dalam hal ini, Kerajaan mempunyai hak yang jelas dalam menentukan dasar untuk menetapkan tindakan pengawalseliaan yang tidak bersifat diskriminasi (*non-discriminatory regulatory action*) dalam memelihara kebajikan awam seperti isu kesihatan, alam sekitar dan keselamatan. Selain itu, terdapat beberapa penambahbaikan yang terdapat di dalam mekanisme ISDS di bawah Perjanjian CPTPP bagi menjaga kepentingan Kerajaan dan para pelabur, yang tidak terdapat di dalam perjanjian-perjanjian terdahulu seperti:

- mewajibkan proses konsultasi dan rundingan di antara pelabur dengan Kerajaan dijalankan selama enam (6) bulan sebelum pelabur boleh membawa kes untuk timbang tara di peringkat antarabangsa;
- tuntutan tidak boleh difailkan sekiranya telah melepasi tempoh tiga tahun enam bulan dari bermulanya sesuatu pertikaian;
- proses perbicaraan timbang tara dilakukan secara terbuka; dan
- Suruhanjaya CPTPP yang dianggotai oleh 11 buah negara anggota CPTPP (termasuk Malaysia) diberi kuasa untuk membuat tafsiran terhadap terma-terma Perjanjian CPTPP. Tafsiran oleh Suruhanjaya CPTPP akan mengikat tribunal timbang tara dan sebarang keputusan oleh tribunal mestilah selaras dengan tafsiran tersebut.

4. Selanjutnya, Langkah-Langkah Ketidakpatuhan (*Non-Conforming Measures* – NCM) yang dibenarkan di bawah Bab Pelaburan CPTPP juga membolehkan sesebuah negara anggota untuk mengecualikan sektor-sektor yang sensitif dan strategik daripada terikat kepada peruntukan-peruntukan dalam bab ini. Antara pengecualian dan kelonggaran yang telah diperolehi Malaysia termasuklah:

- Dasar-dasar berkaitan Hak Bumiputera;
- Urusan-urusan pentadbiran berkaitan tanah;

- Fungsi PETRONAS di bawah Akta Pembangunan Petroleum 1974;
- Penswastan dan Pelupusan Syarikat Milikan Kerajaan (*State Owned Enterprises* – SOEs), dan
- Perkara-perkara yang melibatkan budaya di Malaysia.

Tuan Yang Dipertua,

5. Pada ketika ini, MITI sedang melaksanakan Kajian Analisis Kos-Faedah (*Cost-Benefit Analysis* - CBA) berkaitan penyertaan Malaysia dalam Perjanjian CPTPP yang dijangka akan selesai pada hujung tahun ini. CBA ini turut mengambil kira langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan bagi menangani pandemik COVID-19 seperti perintah kawalan pergerakan dan penetapan prosedur operasi standard (*standard operating procedure* - SOP), dan mendapati bahawa ia tidak akan mendedahkan Kerajaan kepada risiko tindakan ISDS. Ini adalah disebabkan Perjanjian CPTPP memberikan kelonggaran (*flexibility*) dan ruang dasar (*policy space*) kepada Kerajaan untuk membuat polisi dan mengawal selia bagi tujuan memelihara kebajikan dan kepentingan awam seperti yang melibatkan kesihatan, alam sekitar dan keselamatan.

6. Untuk makluman Dewan Yang Mulia ini, sejak tahun 1959, Malaysia telah menandatangani sebanyak 66 Perjanjian Jaminan Pelaburan (*Investment Guarantee Agreement* – IGA) yang mengandungi mekanisme ISDS. Ini bermakna, mekanisme ISDS telah terpakai ke atas Malaysia dan negara-negara yang menandatangani perjanjian-perjanjian dua hala tersebut. Ingin saya kongsi, sepanjang tempoh tersebut, Malaysia hanya pernah dibawa ke prosiding ISDS sebanyak tiga (3) kali sahaja. Daripada jumlah tersebut, dua (2) kes penghakiman telah berpihak kepada Kerajaan Malaysia manakala satu (1) lagi kes telah berjaya diselesaikan di luar tribunal. Ini jelas menunjukkan bahawa Malaysia bukanlah sebuah negara yang terdedah kepada ancaman untuk disaman pihak pelabur memandangkan Malaysia mempunyai ekosistem pelaburan yang kondusif, dan mesra pelabur, yang antara lain sentiasa memastikan segala permasalahan yang dihadapi oleh pelabur dapat ditangani secara berhemah.

7. Merujuk kepada tuntutan pampasan oleh pelabur asing seperti yang berlaku kepada Kerajaan Chile, situasi ini timbul apabila konsortium dari negara Perancis telah menyaman dan menuntut pampasan sebanyak USD 37 juta berikutan tindakan yang diambil oleh Kerajaan Chile bagi menangani pandemik COVID-19. Di dalam hal ini, amat penting untuk difahami bahawa, Kerajaan mempunyai hak untuk mengambil tindakan pengawalseliaan undang-undang berlandaskan objektif untuk melindungi kepentingan orang ramai. Oleh yang demikian, Kerajaan Chile boleh menyangkal tuntutan pelabur tersebut dengan mengemukakan pembuktian yang kukuh bahawa tindakan tersebut adalah perlu demi menjaga kesihatan awam, yang bukan sahaja dilakukan oleh Kerajaan Chile, malahan juga, oleh kesemua negara di dunia.

8. Kesimpulannya, Bab Pelaburan di bawah CPTPP, khususnya mekanisme ISDS, tidak menyekat kuasa dan hak Kerajaan dalam melaksanakan peraturan dan undang-undang bagi tujuan kepentingan negara dan rakyat. Dalam erti kata lain, tindakan perintah kawalan pergerakan dan penetapan prosedur operasi standard (SOP) bagi menangani pandemik COVID-19 merupakan tindakan yang tidak bercanggah dengan obligasi negara di bawah Perjanjian CPTPP.

Tuan Yang Dipertua,

9. Kesediaan Malaysia untuk menyertai dan melaksanakan perjanjian perdagangan bebas yang berstandard tinggi seperti CPTPP adalah selari dengan usaha-usaha yang digariskan dalam Aspirasi Pelaburan Nasional, khususnya untuk menarik pelaburan berkualiti tinggi yang akan merangsang daya saing negara serta mewujudkan peluang-peluang pekerjaan yang berkualiti. Malahan, mekanisme ISDS adalah perlu untuk memberi perlindungan kepada pelabur dan syarikat-syarikat tempatan yang mempunyai pelaburan dan beroperasi di luar negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
[PENGERANG]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID [PENGERANG] minta **[PERDANA MENTERI]** menyatakan tindakan susulan yang diambil oleh Kerajaan berkenaan pemfailan semakan kehakiman kepada Mahkamah Keadilan Antarabangsa (ICJ) mengenai pertikaian Pulau Batu Puteh berdasarkan komitmen yang dizahirkan oleh bekas Timbalan Menteri Luar Negeri dalam Parlimen pada 2 Julai 2019.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Pada 24 Julai 2003, Malaysia dan Singapura secara bersama-sama telah bersetuju untuk memfailkan kes pertikaian di Mahkamah Keadilan Antarabangsa (ICJ) untuk menentukan kedaulatan terhadap Pulau Batu Puteh, Batuan Tengah dan Tubir Selatan. Seterusnya, ICJ pada 23 Mei 2008 telah mengumumkan keputusan bagi tuntutan ke atas kedaulatan terhadap Pulau Batu Puteh, Batuan Tengah dan Tubir Selatan seperti berikut:

- (i) Singapura telah memperoleh kedaulatan ke atas Pulau Batu Puteh;
- (ii) Malaysia mengekalkan kedaulatan terhadap Batuan Tengah; dan
- (iii) kedaulatan terhadap Tubir Selatan sebagai elevasi air surut dimiliki oleh negara yang dalam laut wilayahnya ia terletak.

Berdasarkan **article 61 statut ICJ**, semakan boleh dibuat sepuluh (10) tahun dari keputusan penghakiman ICJ pada **23 Mei 2008**. Oleh itu permohonan semakan perlu dibuat sebelum atau pada **23 Mei 2018**. Justeru itu, pada **4 Ogos 2016** terdapat penemuan **tiga (3) dokumen baharu** yang tidak pernah dikemukakan kepada ICJ. Mengikut artikel 61, statut ICJ permohonan semakan perlu dibuat dalam tempoh enam (6) bulan dari tarikh penemuan fakta baharu. Oleh itu, pemfailan perlu dibuat sebelum atau pada **3 Februari 2017**.

Pada **Januari 2017**, YAB Perdana Menteri ketika itu telah bersetuju agar permohonan semakan dibuat sebelum atau pada **3 Februari 2017**. Pada **30 Jun 2017**, kerajaan telah memfailkan Permintaan Tafsiran

terhadap keputusan kes Pedra Branca selaras dengan **Artikel 60 Statut ICJ**.

Walau bagaimanapun, Kerajaan pada 2018 tidak meneruskan permohonan semakan dan tafsiran terhadap keputusan tersebut di hadapan ICJ. Ini mendorong Kerajaan pada **8 Oktober 2021 dan 29 Oktober 2021** untuk menubuhkan pasukan petugas khas yang diketuai oleh mantan Peguam Negara bagi menyemak semula undang-undang berkenaan kes Pulau Batu Puteh, Batuan Tengah and Tubir Selatan dan mengesyorkan opsyen terbaik mengenai hala tuju Kerajaan berhubung kes berkenaan.

Dalam hal ini, Kerajaan yakin penubuhan pasukan petugas khas ini akan diterima baik semua pihak sekaligus menunjukkan bahawa Kerajaan tidak berkompromi dalam mempertahankan kedaulatan negara. Pada masa yang sama, isu-isu dasar sensitif seumpama ini yang melibatkan aspek kedaulatan negara wajar mendapat nasihat dan pandangan daripada Peguam Negara selaras dengan Perkara 145(2) Perlembagaan Persekutuan bagi memastikan keputusan yang dibuat adalah tepat berdasarkan lunas perundangan.

Sekian, terima kasih.

SENARAI PERTANYAAN BAGI JAWAPAN LISAN
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT, PARLIMEN KE-14
DEWAN RAKYAT

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' SRI RICHARD RIOT ANAK JAEM
[SERIAN]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATO' SRI RICHARD RIOT ANAK JAEM [SERIAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bilakah pagar keselamatan di sempadan Sarawak/Kalimantan Indonesia akan dibina.

JAWAPAN: YB DATUK SERI PANGLIMA DR. MAXIMUS JOHNITY
ONGKILI MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH DAN SARAWAK)

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perbincangan berkaitan cadangan pembinaan pagar dan tembok di sepanjang 1,032 km lebuh raya dekat sempadan dari Kompleks CIQ Biawak di selatan negeri Sarawak sehingga ke Lawas di bahagian utara Sarawak adalah diselaraskan oleh dengan izin, pihak *Ministry of Infrastructure and Port Development Sarawak* (MIDP) di bawah bidang kuasa menterinya, mendiang YB Tan Sri Datuk Amar Dr. James Jemut ak Masing, Timbalan Ketua Menteri II, Sarawak bersama-sama dengan Jabatan Kerja Raya Sarawak.

Perkara ini masih sedang dikaji dan dibincangkan oleh Kerajaan Negeri Sarawak bersama agensi-agensi Persekutuan yang berkaitan. Cadangan projek ini masih dalam fasa perancangan dan kajian di peringkat Kerajaan Negeri Sarawak. Satu kajian terperinci untuk mengenal pasti jalan-jalan yang akan dibangunkan sebagai jalan perhubungan strategik sepanjang sempadan Sarawak ke Kalimantan Barat sedang dilaksanakan oleh JKR Negeri Sarawak dan pihak MIDP Sarawak. Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN RAMKARPAL SINGH A/L KARPAL
SINGH [BUKIT GELUGOR]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN RAMKARPAL SINGH A/L KARPAL SINGH [BUKIT GELUGOR] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sama ada Kerajaan bercadang untuk memperkenalkan Akta Pembiayaan Dana Politik dan sekiranya ya, sama ada pengenalan dan penguatkuasaan Akta tersebut akan mempunyai apa-apa kesan terhadap kes-kes Mahkamah yang sedia ada yang melibatkan penerimaan sejumlah wang oleh ahli-ahli politik.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan komited untuk meneruskan inisiatif berkaitan perundangan pembiayaan dana politik sepertimana yang telah dipersetujui dalam Mesyuarat Jawatankuasa Khas Kabinet Mengenai Anti-Rasuah (JKKMAR) Siri 14 Bilangan 1 Tahun 2021 dan Mesyuarat Jemaah Menteri pada 19 Mei 2021 berhubung Laporan Semakan Semula Separuh Penggal Pelan Antirasuah Nasional (NACP) 2019-2023.

Berdasarkan Laporan Semakan Semula NACP tersebut, di bawah Inisiatif 1.2.3, kajian perlu dilaksanakan berhubung penggubalan rang undang-undang baharu berkaitan sumbangan dana politik dan diberi tempoh masa bermula Januari 2021 hingga Disember 2022.

Kajian yang sedang dilaksanakan ini adalah untuk tujuan penambahbaikan dasar dan akan memberi fokus kepada aspek pengawalseliaan sumbangan politik berteraskan prinsip ketelusan dan akauntabiliti. Sesi libat urus akan diadakan bagi mendapatkan pandangan pemegang taruh agar hasil kajian adalah komprehensif.

Kajian turut merangkumi mekanisme pelaksanaan Akta ini kelak yang bersifat memandang ke hadapan dalam usaha penambahbaikan tadbir urus pembiayaan politik pada masa akan datang supaya lebih berintegriti dan berakauntabiliti tinggi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS 2021**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK MOHAMADDIN BIN KETAPI
[LAHAD DATU]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATUK MOHAMADDIN BIN KETAPI [LAHAD DATU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan jumlah hutang yang tertunggak oleh FELDA kepada Kerajaan Negeri Sabah dan pecahan hutang tersebut.

JAWAPAN**DIJAWAB OLEH YB DATO' SRI MUSTAPA BIN MOHAMED
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (EKONOMI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sehingga 2 November 2021, FELDA mempunyai hutang tertunggak berjumlah RM10,520 dengan Kerajaan Negeri Sabah. Tunggakan hutang tersebut merupakan bayaran cukai tanah ladang di Daerah Tawau. FELDA sedang memproses bayaran cukai tersebut dan akan dijelaskan dalam tempoh terdekat.
2. Untuk tahun 2021, sehingga Oktober 2021, FELDA telah menjelaskan RM8.98 juta bayaran cukai tanah kepada Jabatan Tanah dan Ukur Negeri Sabah dengan butiran seperti berikut:

Bayaran & Tarikh Bayaran	Jumlah	No. Cukai Tanah
Bayaran 1 10 September 2021	RM13,177.04	<ul style="list-style-type: none"> • CL 115383509 • CL 115322560
Bayaran 2 13 Oktober 2021	RM8,969,457.55	<ul style="list-style-type: none"> • CL 115353314 • CL 115410403 • CL 115411848
Jumlah	RM8,982,634.59	

3. FELDA mempunyai hubungan baik dengan Kerajaan Sabah, dan sentiasa menjaga hubungan baik ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : YB PUAN MARIA CHIN BINTI ABDULLAH
[PETALING JAYA]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

YB PUAN MARIA CHIN BINTI ABDULLAH [PETALING JAYA] yang memohon **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan apakah peranan Kementerian dalam memastikan kegiatan NGO-NGO Malaysia, yang terlibat di dalam misi kebajikan, pembangunan dan bantuan kemanusiaan di negara-negara seperti Cambodia, Palestin, Myanmar, Syria dan kawasan bergolak yang lain, tidak akan menimbulkan permasalahan kepada Malaysia, khususnya di dalam perhubungan antarabangsa dengan negara-negara lain.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Petaling Jaya atas pertanyaan yang dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Kementerian Luar Negeri sentiasa bersedia untuk membantu Badan Bukan Kerajaan (NGO) Malaysia, yang terlibat di dalam misi-misi bantuan kemanusiaan di luar negara dengan memberi khidmat nasihat dan bantuan konsular seperti memudahcara kemasukan mereka ke negara terlibat dan juga memantau keselamatan mereka semasa berada di negara berkenaan.

3. Peranan Kementerian Luar Negeri adalah lebih tertumpu kepada penyelarasan dengan Kedutaan-kedutaan Malaysia di negara-negara terlibat supaya misi-misi bantuan kemanusiaan mematuhi setiap *Standard Operating Procedure* (SOP), dengan izin, serta peraturan yang ditetapkan negara-negara tuan rumah.

4. Sebagai contoh, bagi NGO yang ingin melaksanakan bantuan kemanusiaan ke Palestin, pihak terbabit boleh menyelaraskan dengan Kedutaan Besar Malaysia, Kaherah, Mesir untuk tujuan ke Gaza manakala untuk ke Tebing Barat, penyelarasan diadakan bersama Kedutaan Besar Malaysia, Amman, Jordan. Bagi Syria pula, NGO-NGO boleh menyelaraskan dengan Kedutaan Besar Malaysia di Ankara, Turki memandangkan pintu masuk semua bantuan kemanusiaan ke Syria adalah terletak di sempadan Syria-Turki iaitu menerusi laluan Bab Al-Hawa di wilayah Idlib, utara barat Syria.

5. Kedutaan-kedutaan Malaysia sering menganjurkan pertemuan-pertemuan dengan NGO-NGO Malaysia dari semasa ke semasa. Ini adalah bertujuan untuk berkongsi maklumat dan berbincang tentang perancangan dan aktiviti yang ingin dilaksanakan oleh NGO-NGO tersebut. Kedutaan-

kedutaan Malaysia juga berfungsi sebagai perantara mewakili NGO-NGO Malaysia dalam rundingan dengan Kerajaan tempatan yang melibatkan kepentingan negara. Ini adalah bagi memastikan hubungan dan kepentingan Malaysia dengan negara tuan rumah sentiasa terpelihara.

6. Selain itu, Kerajaan juga sentiasa memelihara hubungan yang baik dengan negara-negara berkenaan melalui Kementerian Luar Negeri masing-masing untuk memudahcara proses misi-misi kemanusiaan yang berkaitan. Kedutaan – Kedutaan Malaysia dan semua agensi-agensi Kerajaan Malaysia sentiasa memantau aktiviti dan program NGO-NGO Malaysia di negara asing, dan mengambil pendekatan mendidik dengan mengingatkan mereka agar sentiasa menjaga nama baik Malaysia dalam menjalankan sebarang aktiviti dan berinteraksi dengan warga tempatan.

7. Bagi misi bantuan kemanusiaan di Myanmar, Kedutaan Besar Malaysia di Yangon, Myanmar telah menjadi pemudahcara dengan mengadakan rundingan dengan Kerajaan tuan rumah. Pada ketika ini, MERCY Malaysia merupakan satu-satunya NGO antarabangsa yang masih mendapat akses sementara bagi operasi di Sittwe, Wilayah Rakhine, Myanmar. Ia juga mempunyai hubungan yang baik dengan pihak berkuasa tempatan dan pemegang taruh di Myanmar yang terlibat secara langsung dengan bantuan kemanusiaan. Kedutaan Besar Malaysia di Yangon dan MERCY Malaysia mempunyai jalinan hubungan kerjasama yang kukuh.

8. Secara umumnya, kebenaran menjalankan misi kemanusiaan di luar negara adalah bergantung kepada situasi keselamatan semasa ditambah dengan situasi pandemik COVID-19 di negara-negara tersebut. Kerajaan sentiasa memberikan nasihat serta memantau perkembangan terkini yang berlaku di negara yang dituju agar NGO-NGO yang berhasrat melaksanakan misi kemanusiaan membuat persediaan yang sewajarnya, termasuk memastikan keselamatan anggota-anggota misi kemanusiaan berkenaan. Dalam masa yang sama, Kementerian Luar Negeri menyeru supaya semua NGO berkaitan dapat menyelaras misi kemanusiaan masing-masing dengan Kementerian Luar Negeri serta Kedutaan-kedutaan berkaitan sebelum melaksanakan misi tersebut. Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : TUAN FONG KUI LUN [BUKIT BINTANG]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN FONG KUI LUN [BUKIT BINTANG] minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan mengapakah keharuman nama baik negara Malaysia mulai merosot di luar negara berbanding keharuman dan kemasyhuran pada zaman Perdana Menteri Keempat dahulu dan usaha yang dibuat untuk mengembalikan kegemilangan tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Pertamanya, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Bukit Bintang atas pertanyaan yang dikemukakan dan minat mendalam beliau ke atas isu tersebut.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Untuk makluman Yang Berhormat Bukit Bintang, pengendalian hubungan luar Malaysia dengan negara lain serta badan antarabangsa sememangnya menjadi tanggungjawab Kementerian Luar Negeri seperti yang diperuntukkan di dalam Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan. Matlamat asas di dalam penjalinan hubungan tersebut adalah,

antara lainnya, untuk menjaga nama baik negara di dalam semua perkara baik yang menyentuh soal politik, ekonomi mahu pun sosio-budaya.

3. Sejauh mana kebenaran persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Bukit Bintang pada hemat saya banyak bergantung pada persepsi seseorang. Apa yang dapat dikatakan adalah setiap tempoh pentadbiran oleh setiap Perdana Menteri adalah cukup berbeza dan pencapaian yang dibuat sepanjang tempoh pentadbiran itu banyak bergantung kepada pelbagai faktor yang wujud dengan izin, *prevailing factors* yang berlaku pada masa tersebut. Sebagai contoh, sewaktu era pentadbiran oleh YAB Perdana Menteri Keempat, keadaan ekonomi Malaysia dan global ketika itu sedang memuncak terutamanya di era 90an. Begitu juga dengan kestabilan politik di dalam negara yang cukup terkawal. Persekitaran yang kondusif itu telah memungkinan Malaysia untuk mencapai pelbagai kejayaan di dalam pelbagai bidang apatah lagi suara Malaysia begitu lantang sekali memperjuangkan isu-isu sejagat seperti pengukuhan Kerjasama Selatan-Selatan, pemeliharaan benua Antartika sebagai warisan sejagat untuk semua dan keupayaan Malaysia untuk menjadi Pengerusi kepada dua pertubuhan antarabangsa yang besar iaitu Pergerakan Negara-Negara Berkecuali (NAM) dan juga Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC).

4. Namun, keupayaan negara-negara membangun seperti Malaysia untuk membentuk wacana di persada antarabangsa telah sedikit sebanyak terjejas akibat pertelingkahan di antara kuasa-kuasa besar yang semakin genting sejak beberapa tahun kebelakangan ini. Dalam erti lain, persaingan geopolitik, ekonomi dan keselamatan yang begitu sengit, yang dirumitkan lagi dengan kerenah segelintir pemimpin negara luar, telah melunturkan peranan serta keberkesanan pertubuhan antarabangsa dan serantau apabila terdapat beberapa kuasa besar yang lebih gemar untuk bertindak secara satu pihak, atau dengan izin, *unilaterally*, dalam menangani isu-isu global. Walau bagaimanapun, dalam keadaan ini, Malaysia masih kekal komited dalam memperjuangkan perihal sejagat, terutamanya yang berkait rapat dengan kepentingan negara.

5. Di bawah pentadbiran YAB Perdana Menteri yang lain pula, Malaysia telah meneruskan kelangsungan legasi yang tercipta sebelum itu dengan secara berterusan menonjolkan diri di pentas antarabangsa dan serantau melalui peranan proaktif yang dimainkan di dalam pelbagai pertubuhan antarabangsa dan serantau. Sebagai contoh, pemilihan Malaysia sebagai anggota tidak tetap Majlis Keselamatan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu untuk penggal 2015 – 2016 serta peranan sebagai Pengerusi ASEAN pada tahun 2015 yang telah membentuk Komuniti ASEAN 2015 merupakan antara pencapaian yang patut dibanggakan oleh setiap rakyat Malaysia. Terkini, Malaysia baru sahaja dipilih sebagai Anggota Majlis Hak Asasi Manusia (HRC) bagi tempoh 2022 – 2024 sewaktu undian dibuat di New York pada 14 Oktober 2021 yang lalu.

6. Malah, Malaysia juga aktif melibatkan diri dalam isu-isu yang menjadi trend semasa atau futuristik di mana masih belum terbentuk lagi norma atau peraturan jelas terhadapnya bagi memastikan negara tidak ketinggalan dalam perihai ini. Seperti contoh, Malaysia, menerusi CyberSecurity Malaysia, telah berjaya dipilih sebagai Pengerusi dan Ahli Jawatankuasa Pemandu kepada Pasukan Tindakbalas Kecemasan Komputer Asia Pasifik, atau dengan izin, *Asia Pacific Computer Emergency Response Team* (APCERT), pada 29 September 2021 yang lalu. Kejayaan ini menandakan keupayaan Malaysia untuk kekal relevan dan proaktif dalam membentuk wacana dalam isu-isu sebegini.

7. Di samping itu, penyenaiaan Malaysia di dalam pelbagai *ranking* antarabangsa yang agak tinggi perlu diambil kira di dalam mengukur keharuman dan kemasyhuran negara di pentas dunia. Sebagai contoh, pada tahun 2020, Malaysia telah ditempatkan di tempat ke 12 dari 190 buah negara melalui Indeks *Ease of Doing Business* oleh *The World Bank*. Selain itu, Malaysia berada di kedudukan 5 daripada 182 negara dari segi *Global Cybersecurity Index*.

8. Dari sudut hubungan dua hala pula, Malaysia telah berjaya menjalin hubungan diplomatik yang lebih erat dengan beberapa buah

negara dengan termernainya perjanjian dua hala untuk meningkatkan tahap hubungan semasa ke tahap dengan izin “*Comprehensive Strategic Partnership*” di mana ia menjadi perlambangan imej Malaysia yang positif di mata rakan negara yang lain kerana peningkatan ke tahap itu hanya akan terjadi apabila sesebuah negara itu dipandang tinggi dan dilihat sebagai rakan yang mempunyai kredibiliti tersendiri oleh negara lain.

9. Justeru, pernyataan yang mengatakan nama baik negara merosot pada ketika ini adalah tidak tepat. Seperti yang saya nyatakan sebelum ini, ia merupakan persepsi semata-mata. Suka juga ingin menyatakan di sini bahawa usaha untuk menjaga dan meningkatkan nama baik serta reputasi Malaysia tidak terletak di tangan Kerajaan semata-mata. Setiap rakyat Malaysia, tidak mengira darjat atau pun pangkat, turut mempunyai peranan dan tanggungjawab untuk meningkat serta mempertahankan nama baik negara di setiap kesempatan dan peluang yang ada.

10. Yang Berhormat Bukit Bintang juga boleh memainkan peranan yang penting ini dengan turut sama-sama menyumbang ke arah mempertahankan maruah dan reputasi Malaysia di peringkat antarabangsa. Sebarang perbuatan oleh pihak-pihak tertentu sama ada atas dasar persendirian atau melalui pertubuhan yang cuba memburukkan Malaysia melalui pelbagai kempen negatif baik di dalam mahu pun di luar negara wajib dikecam.

11. Kementerian Luar Negeri termasuk 107 Pejabat Perwakilan Diplomatiknya di seluruh dunia juga akan terus menjalankan usaha dalam memastikan Malaysia dapat terus memainkan peranan yang aktif dalam menyumbang kepada kesejahteraan serta keselamatan serantau dan antarabangsa yang sekaligus dapat meningkatkan nama baik dan reputasi negara

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN NIK NAZMI BIN NIK AHMAD
(SETIAWANGSA)**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI KANAN PERTAHANAN** menyatakan perincian penggunaan serta kos pembelian dan pengoperasian Aermacchi MB-339CM.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan Malaysia telah menandatangani kontrak bagi perolehan 8 buah pesawat Aermacchi (MB-339CM) pada tahun 2006 dengan kos pembelian sebanyak RM421.39 juta.

Tentera Udara Diraja Malaysia (TUDM) telah mula menggunakan pesawat ini semenjak tahun 2009 bagi tujuan Latihan Lanjutan Juruterbang Pejuang atau lebih dikenali sebagai *Fighter Lead In Training* (FLIT). Namun begitu, di atas faktor keselamatan, pesawat ini telah digantung pengoperasiannya mulai daripada tahun 2018 sehingga kini. Penangguhan pengoperasian pesawat ini terpaksa dilakukan rentetan daripada beberapa kejadian yang melibatkan masalah teknikal pada enjin pesawat serta satu kemalangan udara yang berlaku pada tahun 2016.

Secara amnya, kos keseluruhan pengoperasian pesawat Aermacchi (MB-339CM) sehingga 2018 adalah sebanyak RM141.62 juta.

Terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN LIM LIP ENG [KEPONG]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN LIM LIP ENG [KEPONG] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah tindakan atau siasatan Kerajaan susulan pendedahan Pandora Papers yang mendakwa beberapa warga Malaysia “menyembunyikan” wang, pelaburan serta hartanah di luar negara.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Pandora Papers sebenarnya merupakan satu lagi pendedahan oleh International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) sebagaimana pendedahan yang pernah dibuat sebelum ini iaitu Offshore Leaks (2013), Panama Papers (2016) dan Paradise Papers (2017). Dalam pendedahan Pandora Papers, ICIJ hanya menyenaraikan siapa yang pernah atau yang sedang memiliki saham atau menjadi pengarah dalam syarikat di luar negara ataupun *offshore*.

Secara dasarnya, penggunaan akaun luar pesisir bukanlah satu kesalahan di bawah undang-undang Malaysia dan tindakan akan diambil sekiranya terdapat bukti berkaitan salah laku jenayah mana-mana individu atau syarikat. Struktur Kewangan Malaysia dikendalikan oleh Bank Negara Malaysia melalui Akta Perkhidmatan Kewangan 2013 [Akta 758], Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 [Akta 759] dan Akta Perniagaan Perkhidmatan Wang 2011 [Akta 731].

Aktiviti penguatkuasaan dan pematuhan transaksi wang ke luar negara adalah tertakluk di bawah Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2021 (AMLA) [Akta 613] dan akta berkaitan yang merangkumi langkah pencegahan terhadap kegiatan pengubahan wang haram, pembiayaan keganasan, pemindahan dana melalui saluran tidak rasmi dan pengisytiharan mata wang di pintu masuk keluar negara.

AMLA dikuatkuasakan oleh agensi-agensi penguatkuasaan seperti Polis Diraja Malaysia (PDRM), Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM), Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN), Bank Negara Malaysia (BNM) sebagai pihak berkuasa berwajib (*competent authority*) di bawah AMLA sentiasa bersedia memberi bantuan dan sokongan kepada agensi-agensi tersebut.

Manakala aktiviti kewangan luar pesisir Malaysia dikawal selia oleh *Labuan Financial Services Authority* (Labuan FSA) melalui penguatkuasaan Akta Perkhidmatan Kewangan dan Sekuriti Labuan 2010 [Akta 704] dan Akta Perkhidmatan Kewangan dan Sekuriti Islam Labuan 2010 [Akta 705]. Aktiviti penyelarasan dan aktiviti penguatkuasaan bersama juga telah dilaksanakan terutama melalui *National Anti-Financial Crime Centre* (NFCC), penguatkuasaan dan kawalan sempadan termasuk pemantauan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS (2021)**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL
[PANDAN]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL [PANDAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bilangan Penasihat Khas kepada Perdana Menteri bertaraf Menteri yang telah dilantik dan berapa kuota yang ditetapkan, serta berapa kos bulanan keseluruhan bagi pejabat setiap Penasihat Khas bertaraf Menteri termasuk kos pegawai-pegawai mereka.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK DR ABDUL LATIFF AHMAD
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang Di Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Perdana Menteri tidak melantik Penasihat Khas bertaraf Menteri. Penasihat Khas bertaraf Menteri hanya akan dilantik berdasarkan kepada keadaan dan keperluan semasa yang memerlukan kepakaran dan pengalaman tertentu seseorang.

2. Buat masa ini, hanya terdapat 3 orang Penasihat Khas kepada YAB Perdana Menteri yang telah dilantik iaitu:

- a. Penasihat Khas Kepada YAB Perdana Menteri (Undang-undang dan Hak Asasi Manusia);
- b. Penasihat Khas Kepada YAB Perdana Menteri (Agama); dan
- c. Penasihat Khas Kepada YAB Perdana Menteri (Kesihatan).

Dalam hal ini, tiada sebarang had kuota kepada Perdana Menteri bagi melantik Penasihat Khas jika diperlukan pada sesuatu masa.

3. Anggaran kos bulanan keseluruhan bagi setiap satu pejabat Penasihat Khas yang telah dilantik termasuk kos pegawai-pegawai di pejabat tersebut adalah sebanyak RM 50,000.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : PUAN WONG SHU QI (KLUANG)

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI KANAN PERTAHANAN** menyatakan jumlah dana suntikan untuk meneruskan projek pembinaan *Littoral Combat Ship* (LCS) dan jangka masa untuk menyiapkan projek tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Buat masa ini tiada dana suntikan yang diperuntukkan bagi projek ini. Kementerian Pertahanan sedang memperhalusi beberapa cadangan bagi meneruskan perolehan 6 buah Kapal *Second Generation Patrol Vessel* Berkeupayaan *Littoral Combat Ship* (LCS).

Secara keseluruhannya, Kementerian telah memberikan penelitian khusus demi memastikan pembinaan LCS ini dapat disiapkan untuk mengukuhkan lagi sistem pertahanan dan perairan negara kita. Sehubungan dengan itu, Jawatankuasa Teknikal LCS telah ditubuhkan bagi melihat semula perancangan perolehan dan mengemukakan Pelan Pemulihan bagi perolehan ini sebelum diangkat semula ke Jemaah Menteri untuk pertimbangan sewajarnya.

Terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DR. ONG KIAN MING [BANGI]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN :

DR. ONG KIAN MING [BANGI] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan jumlah kes Pengantaraan (*Mediation*) yang telah diselesaikan di bawah RUU Langkah-Langkah Sementara Bagi Mengurangkan Kesan Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19) 2020.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga 31 Oktober 2021, jumlah kes pengantaraan yang telah diselesaikan di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara Bagi Mengurangkan Kesan Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19) 2020 [Akta 829] adalah sebanyak 19 kes dengan nilai pertikaian terkumpul berjumlah RM830,077.00.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' JOHARI BIN ABDUL
(SUNGAI PETANI)**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

Minta **MENTERI KANAN PERTAHANAN** menyatakan berapa jumlah unit dan harga perolehan ACV 300 Adnan yang dibeli oleh Kerajaan. Berapakah yang masih beroperasi dan berapa kos penyelenggaraan sejak dibeli hingga Ogos 2021.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan telah melaksanakan perolehan *Armoured Combat Vehicle*, ACV 300 Adnan secara berperingkat yang melibatkan 267 buah kenderaan dengan kos keseluruhan berjumlah RM1.324 billion.

Kesemua 267 buah kenderaan ini masih beroperasi dan kos keseluruhan bagi penyelenggaraan kenderaan tersebut sejak memasuki perkhidmatan sehingga kini adalah bernilai RM122.2 juta.

Terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN HASSAN BIN ABDUL KARIM [PASIR
GUDANG]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN HASSAN BIN ABDUL KARIM [PASIR GUDANG] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan punya komitmen reformasi untuk memisahkan jawatan Peguam Negara dengan Pendakwa Raya supaya jawatan-jawatan itu dipegang oleh dua orang yang berbeza.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada ketika ini Kerajaan melalui Jabatan Peguam Negara telah menjalankan Kajian Pengasingan Peranan Pendakwa Raya dan Peguam Negara yang merupakan inisiatif di bawah Tonggak 1 Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesebelas. Inisiatif tersebut juga turut dimasukkan sebagai Perkara 4.1.5 Pelan Antirasuah Nasional (NACP) 2019-2023. Kajian terperinci tersebut telah melihat amalan terbaik global dan mengkaji secara mendalam sistem dan struktur pendakwaan di 9 buah negara.

Hasil kajian tersebut telah dimuktamadkan dan cadangan pindaan Perlembagaan serta undang-undang lain yang berkaitan juga telah dikenal pasti. Turut disediakan dalam laporan kajian tersebut ialah struktur Pejabat Pendakwa Raya yang akan ditubuhkan kelak. Seperti YB sedia maklum inisiatif ini turut berada dalam NACP dan tempoh pelaksanaan NACP adalah sehingga 2023. Apabila laporan kajian ini siap sepenuhnya, ia akan dibentangkan kepada kerajaan semula untuk keputusan sama ada akan melaksanakan agenda yang berkaitan cadangan memisahkan fungsi Peguam Negara dan Pendakwa Raya.

Memandangkan cadangan pemisahan ini memerlukan pindaan kepada Perlembagaan Persekutuan, maka Kerajaan perlu berhati-hati dalam perkara yang menyentuh kuasa Pendakwa Raya di bawah Perkara 145 Perlembagaan Persekutuan dan keanggotaan Pendakwa Raya dalam Suruhanjaya Perkhidmatan Kehakiman & Perundangan di bawah Perkara 138 Perlembagaan Persekutuan.

Selanjutnya, isu sama ada terdapat halangan dalam melaksanakan pengasingan jawatan Pendakwa Raya dan Peguam Negara masih

belum dapat dikenal pasti dan juga keperluan untuk meletakkan Pendakwa Raya di bawah kuasa Parlimen dan bukan Perdana Menteri belum dapat dimuktamadkan sehingga diadakan pembentangan hasil kajian kepada pihak Kerajaan.

Berhubung dengan cadangan supaya Peguam Negara menjadi anggota Jemaah Menteri, Perkara 145 Perlembagaan Persekutuan tidak menghalang anggota Jemaah Menteri untuk dilantik sebagai Peguam Negara sekiranya calon tersebut memenuhi prasyarat kelayakan seorang hakim Mahkamah Persekutuan di bawah Perkara 123 Perlembagaan Persekutuan. Berdasarkan Perkara 123 Perlembagaan Persekutuan, syarat kelayakan seseorang untuk dilantik sebagai hakim Mahkamah Persekutuan, Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Tinggi adalah seperti yang berikut:

- (a) seorang warganegara; dan
- (b) bagi tempoh sepuluh tahun sebelum pelantikannya, dia telah menjadi peguam bela bagi mahkamah-mahkamah itu atau mana-mana satu daripada mahkamah itu, atau menjadi anggota perkhidmatan kehakiman dan perundangan Persekutuan atau perkhidmatan perundangan sesuatu Negeri, atau pada suatu masa menjadi peguam bela dan pada suatu masa lain berkhidmat sebagai anggota perkhidmatan kehakiman dan perundangan Persekutuan atau perkhidmatan perundangan sesuatu Negeri.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setakat ini dua orang anggota Jemaah Menteri pernah dilantik sebagai Peguam Negara iaitu Tan Sri Datuk Haji Abdul Kadir bin Yusof (1963-1977) dan Tan Sri Datuk Hj Hamzah bin Datuk Abu Samah (1977-1980).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS 2021**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN LIM KIT SIANG [ISKANDAR PUTERI]

TARIKH : 03 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN LIM KIT SIANG [ISKANDAR PUTERI] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapa perbelanjaan yang dibelanjakan oleh pihak Kerajaan dalam proses merangka RMKe-12 yang dibentangkan baru-baru ini dan adakah Kerajaan akan terus menggunakan model yang sama untuk merancang dasar pembangunan negara di masa hadapan.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATO' SRI MUSTAPA BIN MOHAMED
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (EKONOMI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kos penyediaan Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) ini adalah sebanyak RM4.2 juta termasuk perbelanjaan untuk sesi libat urus, percetakan dan perunding media.
2. Pendekatan dasar dan rancangan pembangunan berdasarkan Rancangan Lima Tahun akan diteruskan bagi menentukan halatuju, dasar, strategi, program dan projek pembangunan negara dalam tempoh jangka sederhana.
3. Dasar pembangunan negara disediakan menggunakan pendekatan dari atas ke bawah, dengan izin, *top-down* dan dari bawah ke atas, dengan izin, *bottom-up*. Pendekatan dari atas ke bawah bermula dengan penyediaan rangka kerja ekonomi makro oleh agensi pusat, iaitu Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri (EPU), Kementerian Kewangan dan Bank Negara Malaysia. Sebagai agensi yang bertanggungjawab menyediakan rancangan jangka sederhana, EPU menyelaraskan dan mencadangkan sasaran ekonomi makro serta menerbitkan garis panduan penyediaan rancangan pembangunan lima tahun untuk rujukan semua kementerian dan agensi.
4. Pendekatan dari bawah ke atas melibatkan sesi libat urus yang meluas dengan pelbagai pihak berkepentingan. Sesi libat urus yang menyeluruh ini memastikan, dengan izin, *leaving no one behind*, dengan penglibatan sektor awam dan swasta merangkumi pakar industri dan ahli korporat, ahli akademik, Ahli Parlimen termasuk pembangkang, pemimpin masyarakat, pertubuhan masyarakat sivil dan organisasi antarabangsa. Di samping itu, sesi libat urus bersama kerajaan negeri turut diadakan dan penglibatan orang awam melalui konsultasi secara dalam talian juga diambil kira bagi memastikan penggubalan dasar dan strategi yang holistik dan inklusif. Lazimnya penyediaan Rancangan Malaysia Lima

Tahun akan mengambil masa selama 18 bulan, namun penyediaan RMKe-12 selama kira-kira 29 bulan telah membolehkan EPU,JPM mengadakan sesi libat urus secara lebih menyeluruh. Bagi tujuan ini, EPU,JPM telah mewujudkan 13 Kumpulan Perancang Antara Agensi (IAPG), 46 Kumpulan Kerja Teknikal (TWG) dan lebih daripada 190 Kumpulan Fokus (FG) yang bersama-sama telah merangka strategi dan inisiatif RMKe-12.

5. Cadangan dasar serta program pembangunan utama seterusnya dikemukakan ke Jawatankuasa Perancangan Pembangunan Negara (JPPN) iaitu jawatankuasa tertinggi di peringkat pegawai kerajaan yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara, sebelum mengemukakannya ke Jawatankuasa Khas Perdana Menteri dan Jemaah Menteri. Dasar dan program pembangunan ini seterusnya dibentangkan oleh YAB Perdana Menteri di Parlimen.

6. Pendekatan penggubalan dasar dan rancangan pembangunan berdasarkan Rancangan Lima Tahun akan diteruskan bagi menentukan halatuju, dasar, strategi, program dan projek pembangunan negara dalam tempoh jangka sederhana. Pendekatan ini bagi memastikan penggubalan dasar dan strategi yang holistik dan inklusif.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' ABDULLAH SANI BIN ABDUL HAMID
[KAPAR]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATO' ABDULLAH SANI BIN ABDUL HAMID [KAPAR] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan komitmen Kerajaan dalam memastikan semua perkara di dalam Memorandum Persefahaman (MoU) Transformasi dan Kestabilan Politik yang dimeterai antara Kerajaan Persekutuan dengan Pakatan Harapan ini dipatuhi semua pihak.

JAWAPAN

**YB DATO SRI DR. HAJI WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)**

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan memberi jaminan bahawa semua yang termaktub di dalam *Confidence and Supply Agreement* (CSA) tersebut akan dilaksanakan dan diambil tindakan segera oleh pihak Kerajaan.

Dalam hubungan ini, Jawatankuasa Pemandu CSA (*CSA Steering Committee*) telah ditubuhkan dan dianggotai oleh wakil daripada pihak Kerajaan dan juga Pembangkang. Jawatankuasa ini ditubuhkan dengan tujuan supaya kedua-dua pihak dapat bekerjasama dan berkomunikasi bagi terus menunaikan dan melaksanakan setiap transformasi yang telah dipersetujui. Mesyuarat Pertama Jawatankuasa ini telah diadakan pada 11 Oktober 2021.

Justeru, Kerajaan komited terhadap kepentingan rakyat dan negara dalam menghadapi krisis kesihatan khususnya wabak COVID-19, keadaan ekonomi yang mendesak dan kesan sosial yang dihadapi oleh semua lapisan rakyat Keluarga Malaysia.

Selain itu, Kerajaan juga akan memastikan segala pelaksanaan berjalan dengan baik di bawah sebuah lanskap politik yang baharu melalui transformasi dan pembaharuan dalam tatakelola pentadbiran kerajaan khususnya memperkasakan peranan institusi Parlimen.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS 2021**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' NGEH KOO HAM [BERUAS]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATO' NGEH KOO HAM [BERUAS] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan kenapa kedudukan kewangan Petroleum Nasional Bhd (Petronas) tidak boleh didedahkan kepada umum.

**DIJAWAB OLEH YB DATO' SRI MUSTAPA BIN MOHAMED
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (EKONOMI)**

Tuan Yang di-Pertua,

Meskipun PETRONAS bukan merupakan sebuah syarikat yang disenaraikan di bursa saham, PETRONAS selama ini telah mengambil inisiatif untuk melaporkan prestasi kewangan dan operasi serta maklumat-maklumat korporat yang lain pada setiap suku tahun dan tahunan menerusi laman sesawang www.petronas.com yang boleh diakses oleh semua pihak termasuk orang awam.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : DATIN PADUKA DR. TAN YEE KEW
[WANGSA MAJU]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

DATIN PADUKA DR. TAN YEE KEW [WANGSA MAJU] minta **MENTERI ALAM SEKITAR DAN AIR** menyatakan dengan merujuk kepada satu laporan berita pada 2 Oktober 2021 mengenai siasatan sisa buangan berjadual:

- a) siapakah pihak yang bertanggungjawab untuk mengambil tindakan terhadap syarikat yang menyeludup sisa buangan berjadual secara haram; dan
- b) dengan memalsukan kod kastam, dalam kes ini, SPRM, Jabatan Kastam dan Jabatan Alam Sekitar telah mengakui bahawa perkara ini telah lama berlaku dan ketiga-tiga pihak berkuasa dalam undang-undang untuk mengambil tindakan tetapi mengapa sehingga ke hari ini masih tiada penangkapan.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Buangan terjadual merupakan buangan yang tertakluk di bawah Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 (AKAS 1974) di mana Jabatan Alam Sekitar (JAS) merupakan agensi yang bertanggungjawab memastikan penguatkuasaan ke atas pengurusan buangan terjadual dilaksanakan mengikut kehendak yang telah ditetapkan di bawah Peraturan-Peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Buangan Terjadual) 2005. Selain itu, JAS juga merupakan agensi yang bertanggungjawab mengawal pengimportan dan pengeksportan buangan terjadual.
2. Untuk makluman, di peringkat antarabangsa, Konvensyen Basel telah diwujudkan untuk mengawal pergerakan merentas sempadan dan pengurusan pelupusan buangan terjadual dan Malaysia adalah merupakan ahli kepada Konvensyen ini. Di bawah Konvensyen Basel, JAS adalah merupakan *Focal Point* dan Pihak Berkuasa Kompeten (*Competent Authority*) di Malaysia yang perlu dinotifikasi oleh negara pengeksport bagi sebarang kemasukan buangan terjadual.
3. Merujuk kepada kes-kes penyeludupan, ianya akan melibatkan pelbagai agensi termasuklah pihak Jabatan Kastam Diraja Malaysia (KASTAM) yang merupakan agensi yang bertanggungjawab dalam menjaga pintu-pintu masuk negara. Pihak KASTAM akan menentukan penggunaan HS Kod (*Harmonised System Code*) atau dikenali sebagai penjenisan barang dagangan dan akan mengambil tindakan sekiranya berlaku sebarang kesalahan.
4. Dalam hal penyeludupan buangan terjadual, pihak JAS selaku Pihak Berkuasa Kompeten tidak ditempatkan di pintu masuk negara bagi tujuan pemeriksaan kontena buangan terjadual. Walau bagaimanapun, Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) akan sentiasa bekerjasama dengan pihak KASTAM bagi memastikan penyeludupan buangan terjadual ini dapat dikawal.

SOALAN NO : 41

5. Berdasarkan data yang direkodkan oleh JAS mendapati 90% pengimportan haram adalah melibatkan penggunaan HS Kod yang tidak tepat di mana pengimport dilakukan dengan menggunakan HS Kod yang tidak mempunyai kawalan oleh mana-mana agensi. HS Kod yang digunakan oleh pengimport ini adalah melibatkan HS Kod sekerap logam. Melalui kaedah ini, pengimportan tidak memerlukan apa-apa kelulusan dari mana-mana agensi termasuklah JAS dan pengimportan boleh dibuat tanpa sebarang halangan.
6. Walaupun perkara ini disedari berlaku, namun penangkapan sukar dilaksanakan kerana pengimportan dibuat dengan menggunakan pelbagai kaedah termasuk menggunakan alamat dan nama syarikat yang tidak wujud yang menyukarkan siasatan oleh pihak berkuasa.
7. Untuk makluman, bagi tempoh 1 Januari 2021 hingga 21 Oktober 2021, terdapat 95 kes pengimportan haram buangan terjadual melibatkan 154 kontena telah ditahan dan arahan penghantaran pulang kontena telah dikeluarkan oleh JAS. Dari jumlah tersebut sebanyak 98 kontena telah berjaya dihantar balik dan dikeluarkan dari Malaysia. Kes ini melibatkan penghantaran ke negara seperti Amerika Syarikat, Mexico, Jepun, Australia, Belgium, Perancis, Hong Kong, Nigeria dan Emiriah Arab Bersatu.
8. Secara prinsipnya, KASA akan meneruskan usaha membanteras kegiatan pengimportan haram buangan terjadual dengan menggunakan sumber sedia ada (walaupun terdapat kekangan kakitangan dan logistik di pihak JAS) demi memastikan negara tidak dijadikan tempat pelupusan sampah dunia.
9. JAS juga menegaskan mengenai polisi yang telah ditetapkan, bahawa sebarang **pengekspornan dan pengimportan** buangan terjadual **bagi tujuan pelupusan** adalah **tidak dibenarkan**. Selain itu, pengimportan buangan terjadual juga tidak dibenarkan bagi tujuan pemerolehan kembali.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS (2021)**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : PUAN YEO BEE YIN [BAKRI]

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

PUAN YEO BEE YIN [BAKRI] minta **MENTERI ALAM SEKITAR DAN AIR** untuk menyatakan apakah rancangan kementerian supaya Malaysia mencapai net zero carbon menjelang 2050 seperti yang diumumkan oleh Perdana Menteri? Adakah sasaran ini realistik?

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Malaysia mempunyai aspirasi untuk mencapai sasaran pelepasan gas rumah kaca (*greenhouse gas* – GHG) bersih sifar seawal-awalnya pada tahun 2050, tertakluk kepada hasil Strategi Jangka Masa Panjang Pembangunan Rendah Karbon (*Long-Term Low GHG Emission Strategies* – LT-LEDs) negara pada tahun 2022. Penyediaan LT-LEDs di bawah Perjanjian Paris adalah selaras dengan keputusan Konvensyen Rangka Kerja Perubahan Iklim Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC). LT-LEDs merupakan sebuah dokumen komunikasi bertujuan memberi gambaran indikatif berhubung potensi dan impak dasar-dasar mitigasi perubahan iklim yang diambil sesebuah negara pada masa kini sehingga 2050.

NO. SOALAN : 42

2. Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) kini sedang membangunkan Pembangunan Rangka Kerja Pelaksanaan Nationally Determined Contribution (NDC) di bawah peruntukan Rancangan Malaysia Ke-12. Terdapat beberapa komponen di bawah rangka kerja ini termasuk pembangunan Pelan Hala Tuju NDC yang akan memuatkan antara lain sasaran pengurangan GHG sektoral sehingga tahun 2030 bagi mencapai NDC. Di samping itu, KASA juga sedang membangunkan *Integrated Assessment Model* yang melibatkan pembangunan unjuran jangka masa panjang sektoral. Model ini berperanan untuk menyokong *evidence-based policy* dan akan turut digunakan dalam komunikasi LT-LEDS yang akan dikemukakan kepada UNFCCC.

3. Sehubungan ini, LT-LEDS Malaysia akan menentukan '*carbon pathway*' negara berpandukan kepada unjuran GHG bagi semua sektor pelepasan GHG utama iaitu tenaga, industri pemprosesan dan guna produk, pertanian, perhutanan dan pertukaran guna tanah serta sisa seperti

4. Pada masa kini, KASA sedang dalam proses menyediakan LT-LEDS yang dijangka dapat dimuktamadkan pada penghujung 2022. LT-LEDS Malaysia akan menggariskan strategi dan tindakan bagi mitigasi pelepasan GHG bagi sektor-sektor ekonomi utama negara merangkumi:

- (i) sektor tenaga meliputi aktiviti pembekalan elektrik, pengangkutan, dan industri minyak serta gas asli;
- (ii) sektor industri pembuatan dan pemprosesan yang meliputi industri seperti mineral (simen, kapur, batu kapur), kimia, logam (seperti besi dan keluli, aluminium dan *rare earth elements* (REE)), produk bukan tenaga berasaskan bahan api dan bahan pelarut, elektronik, pengganti bahan fluorin bagi ODS (pengganti bahan penipis lapisan ozon) dan produk-produk lain);
- (iii) sektor pertanian seperti penanaman padi, ternakan dan pembajaan;
- (iv) sektor guna tanah, perubahan guna tanah dan perhutanan seperti komoditi, perhutanan dan penyahhutanan; dan

- (v) sektor sisa seperti sisa pepejal, sisa kumbahan domestik dan sisa kumbahan industri.

5. Sehubungan ini, LT-LEDS Malaysia akan mengenalpasti potensi mitigasi bagi sektor-sektor terlibat, menentukan sektor utama yang akan memainkan peranan dalam menyumbang kepada pencapaian sasaran rendah karbon negara serta memperincikan kos yang terlibat bagi melaksanakan tindakan mitigasi yang dikenal pasti. Di samping itu juga, LT-LEDS turut mengandungi maklumat mengenai teknologi yang bersesuaian dan berkos efektif. Justeru, LT-LEDS akan menentukan hala tuju dan mengenal pasti dasar-dasar yang diperlukan bagi mencapai sasaran pengurangan GHG di peringkat kebangsaan. Ini termasuk menjadi asas bagi menentukan hala tuju dan tahun sasaran pelepasan GHG bersih sifar negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KEEMPAT
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : TUAN STEVEN CHOONG SHIAU YOON
[TEBRAU]**

TARIKH : 3 NOVEMBER 2021 (RABU)

SOALAN

TUAN STEVEN CHOONG SHIAU YOON [TEBRAU] minta **MENTERI ALAM SEKITAR DAN AIR** menyatakan status penyerahan loji rawatan kumbahan di bawah Majlis Bandaraya Johor Bahru dan Majlis Bandaraya Pasir Gudang kepada Indah Water Konsortium dan bila loji-loji rawatan kumbahan di bawah dua majlis ini yang sebelum ini tidak beroperasi atau beroperasi dengan tahap yang tidak memuaskan dapat dinaik taraf supaya tiada lagi loji yang berbau serta tidak berlaku lagi air kumbahan dilepaskan dalam sungai tanpa dirawat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Indah Water Konsortium Sdn. Bhd. (IWK) bertanggungjawab untuk mengendalikan perkhidmatan pembetungan di semua Pihak Berkuasa Tempatan di seluruh Malaysia. Dalam hal ini, Kerajaan Negeri Johor pada bulan Jun 2021 telah bersetuju untuk menyerahkan operasi dan penyelenggaraan sistem pembetungan awam di kawasan pentadbiran Majlis Bandaraya Johor Bahru (MBJB) dan Majlis Bandaraya Pasir Gudang (MBPG) kepada pihak IWK dengan kerjasama Johor Special Water Sdn Bhd (JSW) sebagai rakan strategik.
2. Susulan itu, pada 11 Oktober 2021, IWK dan JSW telah menandatangani perjanjian kerjasama bagi menjalankan kerja-kerja berkaitan dengan operasi dan penyelenggaraan sistem pembetungan di kawasan Pihak Berkuasa Tempatan Majlis Bandaraya Johor Bahru dan Majlis Bandaraya Pasir Gudang.
3. Perjanjian tersebut turut melibatkan kerjasama dalam menaiktaraf dan meningkatkan kualiti perkhidmatan pembetungan di kawasan MBJB dan MBPG dengan melaksanakan kerja-kerja membaikpulih loji-loji rawatan kumbahan (LRK) bermasalah. Kerja-kerja membaikpulih ini perlu bagi membolehkan LRK beroperasi dengan baik dan dapat mematuhi tahap pematuhan efluen yang telah ditetapkan oleh Jabatan Alam Sekitar.

SOALAN NO: 43

4. Pengambilalihan operasi dan penyelenggaraan LRK ini disasar akan berkuatkuasa pada 1 Disember 2021. Usaha bagi membaikpulih dan menaiktaraf LRK ini akan dilaksanakan bermula pada tahun 2022 secara progresif dengan skop kerja utama menfokuskan kepada aspek keselamatan, penggantian peralatan dan perkakasan serta kerja-kerja pembersihan. Kerja-kerja membaikpulih dan menaiktaraf ini dijangka dapat disiapkan pada tahun 2024 melalui peruntukan daripada Kerajaan Persekutuan dengan jumlah sebanyak RM97.11 juta.

5. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam usaha untuk terus meningkatkan kualiti perkhidmatan pembetungan dan mengurangkan pencemaran terhadap alam sekitar, langkah seterusnya yang akan dilaksanakan ialah merasionalisasi 50 buah LRK lama dan berskala kecil di kawasan MBBB dan MBPG. Dengan proses rasionalisasi ini, LRK-LRK tersebut akan ditutup dan aliran kumbahan akan disalurkan ke loji rawatan kumbahan serantau yang lebih efisien dan efektif yang akan dibina kelak.

Tuan Yang di-Pertua,

6. Kerja-kerja penambahbaikan, penaiktarafan, pembinaan rangkaian paip pembetungan baru dan LRK Serantau yang baru mampu untuk membawa MBBB dan MBPG setara dengan bandar-bandar utama yang lain di Malaysia yang telah pun mempunyai infrastruktur pembetungan yang moden dan terkini.

Sekian, terima kasih.